

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Russ Sergiu în numele părții vătămate Țigulea Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Apostol Andrian XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.12.2017 - 28.05.2018;

Instanța de apel: 20.06.2018 - 16.10.2018;

Instanța de recurs: 19.12.2018 - 25.06.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 28 mai 2018, Apostol Andrian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod penal și art. 151 alin.(1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa, după cu urmează:

- pentru infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(3) Cod penal - 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pentru unfracțiunea prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal - 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, inculpatului Apostol Andrian i s-a aplicat pedeapsa definitivă sub formă de 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a lui Țigulea Mihail, referitor la încasarea prejudiciului moral s-a admis parțial și s-a încasat din contul lui Apostol Andrian în beneficiul lui Țigulea Mihail, suma de 30 000 (treizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă înaintată de Țigulea Mihail, referitor la încasarea prejudiciului material cauzat s-a admis în principiu și s-a lăsat spre examinare în procedura civilă separată.

Din contul lui Apostol Andrian, s-a încasat în beneficiul statului, suma de 604 (șase sute patru) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Apostol Andrian, la 05.11.2017, aproximativ la ora 02:40, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în stradă în s. XXXXX, r-nul. XXXXX, încalcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, a inițiat un conflict cu cet. Țigulea Mihail născut la XXXXX, exprimându-se cu vorbe și cuvinte necenzurate, după care i-a aplicat ultimului cu un obiect ascuțit, special adaptat pentru vătămarea integrității corporale, multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i leziuni corporale.

Astfel, prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal – *huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni care au fost săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, care este periculoasă pentru viață.*

Tot Apostol Andrian, la 05.11.2017, aproximativ la ora 02:40 aflându-se în stradă în s.XXXXX, r-nul XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, cu scopul cauzării leziunilor corporale grave, i-a aplicat cu un obiect ascuțit lui Țigulea Mihail, născut la XXXXX, multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legal de constatare nr. 263 D din 16.11.2017, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, sub formă de: plagă tăiată în regiunea frontotemporală stingă, echimoză periorbital pe stângă, hemoftalm, hemoragie subconjunctivală, plagă în regiunea scapulară stângă, plagă în regiunea paravertebrală stângă, emfizem subcutan, pneumotorace posttraumatic pe stingă, care au fost produse; echimoza periorbitală pe stingă, hemoragia subconjunctivală cu un corp contondent, plăgile de pe față, hemitoracele sting cu un corp tăietor-înțepător.

Astfel, prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal, adică *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Russ Sergiu în numele părții vătămate și civile Țigulea Mihail, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Apostol Andrian să-i fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate cu executare mai aspră și să fie admisă în întregime acțiunea civilă înaintată ce ține de repararea prejudiciului moral, invocând următoarele argumente:

- instanța de fond a apreciat corect probele administrate de către organul de urmărire penală, însă nu este de acord cu cuantumul prejudiciului moral cauzat de inculpat prin infracțiune. De asemenea, consideră că astfel instanța de fond i-a aplicat inculpatului o pedeapsă nejustificat de blândă, luând în considerație lipsa căinței sincere în comiterea infracțiunii, eschivarea de la judecată, precum și nedorința de a compensa măcar parțial prejudiciile cauzare victimei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, a fost admis apelul avocatului, casată sentința în partea acțiunii civile privitor la încasarea daunei morale și pronunțată, în această parte, o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

A fost admisă acțiunea civilă a părții vătămate și civile Țigulea Mihail și încasată de la Apostol Andrian în beneficiul părții vătămate și civile Țigulea Mihail cu titlu de daună morală 100000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Apostol Andrian a comis infracțiunile imputate lui.

Astfel, cu toate că inculpatul Apostol Andrian nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor încriminate, vinovăția lui se dovedește integral de întreaga sistemă de probe, materiale și documente anexate la dosar, cum ar fi:

- Declarațiile părții vătămate Țigulea Mihail;
- Declarațiile martorilor Corețchi Mariana; Corețchi Sergiu, Papuc Mihail, Paladie Marin;
- procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 05.11.2017. întocmit la depunerea denunțului de către cet. Corețchi Mariana Sergiu, născută la 07.03.1996 (f. d. 3.Vol. I);
- procesul-verbal de constatare a infracțiunii din 21.11.2017 (f. d. 91. Vol. I);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2017 (f. d. 7-11, Vol. I);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2017 (f. d. 12-17, Vol. I);
- Raportul de expertiză judiciară nr.263D din 16.11.2017 (f. d. 37, 38, Vol. I);
- Raportul de expertiză judiciară nr.477 din 07.11.2017 (f. d. 41, 42, Vol. I);
- procesul-verbal de examinare din 06.11.2017 (f. d. 45-47, Vol. I);
- procesul-verbal de ridicare din 05.11.2017 (f. d. 49, Vol. I);
- procesul-verbal de examinare din 06.11.2017 (f. d. 50-52, Vol. I);
- procesul-verbal de ridicare din 05.11.2017 (f. d. 54, Vol. I);
- procesul-verbal de examinare din 06.11.2017 (f. d. 55-60, Vol. I);
- procesul-verbal nr. 246 din 05.11.2017, al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, întocmit în privința cet. Apostol Andrian (f. d. 65-66, Vol. I).

Totodată, instanța de apel a considerat nefondată sentința atacată, privind încasarea sumei de doar 30 000 lei, cu titlu de despăgubiri morale și a conchis că este insuficientă pentru a-i oferi o reparare a suferințelor morale suportate de către partea vătămată, or, incontestabil Țigulea Mihail a avut mari suferințe, dureri fizice, retrairi sufletești în urma prejudiciului cauzat în privința sa de către inculpat prin infracțiune.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar de a încasa suma prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate și civile, considerând ca fiind exagerată suma pretinsă de către partea

vătămată și civilă în mărime de 300 000 lei, ținând cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral (Opinia comună privind satisfacția echitabilă //Buletinul CSJ a RM8-9/24, 2012), cât și de prevederile art. art.1423 Cod civil.

În speță, dauna morală se exprimă prin faptul că Țîgulea Mihail a suportat mari suferințe morale în urma prejudiciului cauzat prin infracțiune de către inculpat, or, ca urmare a acțiunilor ilegale ale inculpatului, Țîgulea Mihail a suportat vătămări grave, sub formă de plagă tăiată în regiunea frontotemporală stângă, echimoză periorbital pe stânga, hemoftalm, hemoragie subconjunctivală, plagă în regiunea scapulară stângă, plagă în regiunea paravertebrală stângă, emfizem subcutan, pneumotorace posttraumatic pe stânga, care au fost produse: echimoza periorbitală pe stânga, hemoragia subconjunctivală, și astfel, suma de 30000 lei încasată de prima instanță ca reparație a daunei morale este prea mică în comparație cu dauna morală suportată.

Cât privește măsura de pedeapsă, instanța de apel a menționat că, reieșind și din specificul cauzei date, în privința inculpatului Apostol Andrian corect a fost aplicată de instanța de fond pedeapsa închisorii cu executare în penitenciar de tip semiînchis, deoarece inculpatul pe tot parcursul judecării cauzei s-a sustras de a se prezenta în ședința instanței de judecată, cauza fiind examinată în lipsa lui, iar pedeapsa aplicată este proporționată faptei comise și echitabilă.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, prin intermediul oficiului poștal, la 06 decembrie 2018, în termen, a declarat recurs ordinar avocatul Russ Sergiu în numele părții vătămate Țîgulea Mihail, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

-În urma acțiunilor ilegale ale inculpatului, partea vătămată a suferit multiple intervenții chirurgicale complicate, pierzând definitiv și ireversibil vederea cu un ochi, iar instanța de apel i-a oferit un prejudiciu prea diminuat în raport cu suferințele pe care le-a suportat și le suportă;

- Instanțele de judecată i-au aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă.

7. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul lărgit menționează că potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele

reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Starea de fapt și de drept privind calificarea juridică a faptei săvârșite de inculpat nu se critică.

Recurentul a invocat în recursul ordinar ca temei pct. 6) și 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Cu referire la temeiul de recurs invocat de către recurent prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, Colegiul lărgit constată, că astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul lărgit, consideră neîntemeiat argumentul invocat de către avocatul Russ Sergiu în numele părții vătămate potrivit căruia instanța de apel neîntemeiat a admis doar parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral.

În acest sens, Colegiul lărgit reiterează, că potrivit 2036 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Art. 2037 Cod civil prevede că, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Din materialele cauzei, rezultă, că avocatul părții vătămate solicită încasarea din contul inculpatului prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, în sumă de 300000 lei pentru Țigulea Mihail.

Prima instanță, pronunțând sentința, a admis în principiu acțiunea civilă ce ține de încasarea prejudiciului material înaintată de către Țigulea Mihail,

urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se expună instanța în ordinea procedurii civile, iar ce ține prejudiciul moral a dispus încasarea din contul lui Apostol Andrian în beneficiul lui Țîgulea Mihail suma de 30000 lei.

Prin decizia instanței de apel, fiind casată parțial sentința, în latura civilă, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată și dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Țîgulea Mihail prejudiciul moral în sumă de 100000 lei.

Potrivit prevederilor art. 225 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la adoptarea hotărârii în latura civilă s-a condus de prevederile art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală care prevede că *„odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge”*, motivându-și soluția în modul expus la pct. 5 al prezentei decizii și n-a comis careva erori de drept în această parte.

Instanța de recurs reiterează, că, în termenii Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prejudiciul moral, se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Ținând cont de natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de partea vătămată, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel corect a dispus încasarea compensației morale din contul inculpatului în beneficiul lui Țîgulea Mihail a sumei de 100000 lei, care reprezintă o satisfacție echitabilă cum indică art. 41 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În opinia Colegiului lărgit, instanța de apel nu a comis erori de drept, dispunând încasarea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei, care reprezintă o compensare suficientă, echitabilă a prejudiciului moral cauzat părții vătămate.

Cu referire la temeiul de recurs invocat de către recurent prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Sunt neîntemeiate, în opinia Colegiului lărgit, argumentele recurentului privind individualizarea incorectă a pedepsei stabilite inculpatului sub aspectul temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stabilește că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul *când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, Colegiul lărgit relevă, că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Cu referire la acest argument, Colegiul lărgit constată, că acesta nu conține indicarea unor concrete erori de drept, iar împrejurările menționate în partea

descriptivă a deciziei instanței de apel, denotă că a constatat și a apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept la stabilirea pedepsei inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 70, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Conform art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul întregului proces penal, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel corect a conchis că vinovăția inculpatului este deplin dovedită și acțiunile lui Apostol Andrian corect au fost încadrate în temeiul art. 287 alin. (3) și 151 alin. (1) Cod penal.

Conform art. 287 alin. (3) Cod penal prevede pedeapsă cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar art. 151 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani.

Prin urmare, Colegiul lărgit atestă că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit măsura și mărimea pedepsei în privința inculpatului, la aprecierea căreia a luat în considerație gravitatea infracțiunilor comise, precum și că inculpatul Apostol Andrian a săvârșit infracțiunile în stare de ebrietate alcoolică, anterior nu a fost judecat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, iar la locul de trai se caracterizează pozitiv.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul lărgit reține, că la stabilirea pedepsei inculpatului Apostol Andrian, pentru infracțiunile comise, instanțele ierarhic inferioare nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit a ajuns la concluzia că, temeiurile invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin

urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, considerente din care Colegiul lărgit conchide că, recursul ordinar declarat de avocatul Russ Sergiu, urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de avocatul Russ Sergiu în numele părții vătămate Țîgulea Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Apostol Andrian XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **19 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor